

¹⁹Jesus svarade dem: "Amen, amen säger jag er: Sonen kan inte göra något av sig själv, utan endast det han ser Fadern göra. Ty vad Fadern gör, det gör Sonen. ²⁰Fadern älskar Sonen och visar honom allt vad han själv gör, och större gärningar än dessa skall han visa honom, så att ni kommer att häpna. ²¹Ty liksom Fadern uppväcker de döda och ger dem liv, så ger Sonen liv åt vilka han vill. ²²Inte heller dömer Fadern någon, utan hela domen har han överlämnat åt Sonen, ²³för att alla skall ära Sonen liksom de ärar Fadern. Den som inte ärar Sonen ärar inte heller Fadern, som har sänt honom. ²⁴Amen, amen säger jag er: Den som hör mitt ord och tror på honom som har sänt mig, han har evigt liv och kommer inte under domen utan har övergått från döden till livet. ²⁵Amen, amen säger jag er: Den stund kommer, ja, den är nu inne, när de döda skall höra Guds Sons röst, och de som hör den skall få liv. ²⁶Ty liksom Fadern har liv i sig själv, så har han gett åt Sonen att ha liv i sig själv. ²⁷Och han har gett honom makt att hålla dom, eftersom han är Människoson. ²⁸Förvåna er inte över detta, ty den stund kommer, då alla som är i gravarna skall höra hans röst ²⁹och gå ut ur dem. De som har gjort gott skall uppstå till liv, och de som har gjort ont skall uppstå till dom. ³⁰Jag kan inte göra något av mig själv. Efter det jag hör dömer jag, och min dom är rättvis. Ty jag söker inte min egen vilja utan hans vilja som har sänt mig.

(Johannesevangeliet 5:19-30)

Bön: Herre, helga oss i sanningen, Ditt ord är sanning. Amen.

Kära vänner! Dagens evangelietext är en mycket innehållsrik text som talar om många olika, stora och underbara läror. Den är en bra text för flera olika kyrkoårets helgdagar. På *heliga Trefaldighets dag* skulle man kunna predika från denna text om treenighetens stora, underbara och välsignade mysterium – hur Sonen är lika med Fadern i all majestät, ära och makt. På *domsöndagen* skulle man kunna predika från denna text om uppståndelsen och den yttersta domen. Idag firar vi den *sextonde söndagen efter trefaldighet* och dagens tema är: *Döden och livet*. Dagens evangelietext talar också om dessa två saker. Och det är inte sällan Bibeln talar om döden och livet. Ja, egentligen skulle man kanske kunna säga att dessa två saker är alltid med i bilden på ett eller annat sätt. Jesus är ju, så som Han själv också säger, ”**livet**”¹. Han är ”**Livets furste**”², ”**uppståndelsen och livet**”³, ”**Han är den sanne Guden och det eviga livet**”⁴. Således, när vi talar om Jesus så talar vi om livet. Och vi talar om Jesus varenda gång vi samlas runt ordet och sakramenten. Församlingens all verksamhet hänger på Honom. Det är Honom vi predikar, det är Honom vi tackar, det är Honom vi prisar, det är på Honom som vi tror och det är Honom som vi väntar. Ja, vi vet, att Han kommer snart⁵, ”**domaren står utanför dörren**”⁶, sade redan Jakob. Guds Son har kommit att vi ”**skall ha liv, ja, liv i överflöd**”⁷ Guds Son blev en människa – inte så att Han skulle ha slutat att vara Gud utan så att Han antog den mänskliga naturen⁸ - ”**för att han genom sin död skulle göra den maktlös som hade döden i sitt våld, det vill säga djävulen**”⁹. Djävulen hade döden i sitt våld, men Kristus Jesus kom och gjorde honom maktlös! På korset krossade han djävulens huvud¹⁰, och det är Han –

¹ Joh. 14:6.

² Apg. 3:15.

³ Joh. 11:25.

⁴ 1 Joh. 5:20b.

⁵ Upp. 22:20; Jak. 5:8b.

⁶ Jak. 5:9b.

⁷ Joh. 10:10b.

⁸ Konkordieboken. Konkordieformeln, Epitome: I. Om arvsynen, #5. Internet 2009-09-27:

<http://www.logosmappen.net/bekskrifter/kf/kf_ep01.html>.

⁹ Hebr. 2:14.

¹⁰ 1 Mos. 3:15b.

inte djävulen – som har **”nycklarna till döden och helvetet”**¹¹. Jesus, vår Herre och Frälsare, är **”den Helige och Sanne, han som har Davids nyckel, han som öppnar så att ingen kan stänga, och stänger så att ingen kan öppna”**¹².

Jesus är Davids son, den i Gamla testamentet redan från begynnelsen utlovade Frälsaren, Messias. Löftet om Frälsaren gavs första gången till människorna den dagen då döden inträdde människovärlden. På syndafallets dag. På ”dödens dag” gav Gud löftet om Frälsaren, löftet om livet, löftet om Honom som **”skulle göra slut på djävulens gärningar”**¹³. Frälsningshistorien är en berättelse om döden och livet – om Honom som ger liv åt de döda. Vår frälsning är den Treenige Gudens verk. Han – den heliga Trefaldigheten: Fadern och Sonen och den Helige Ande – är en Gud. En *”Gud i tre personer och tre personer i en enda gudom”*¹⁴. **”Ty vad Fadern gör, det gör Sonen”** (v.19), säger Jesus. Det finns ingen oenighet bland gudomens olika personer. De är ett.¹⁵ Det som Jesus gör är just det som Fadern vill att Han skall göra. Gud Fadern är en egen person och har en egen vilja så som också Sonen är en egen person och har Sin vilja.¹⁶ Att gudomens alla tre personer är fullständigt eniga utesluter inte det faktum att var och en är en egen person och har en egen vilja.

Frälsaren säger: **”Ty liksom Fadern uppväcker de döda och ger dem liv, så ger Sonen liv åt vilka han vill.”** (v.21) Och till vilka vill Sonen ge liv? Lyssna vad Han själv säger – jag läser från Johannesevangeliets sjätte kapitel: **”Alla som Fadern ger mig kommer till mig, och den som kommer till mig skall jag aldrig någonsin kasta ut. Ty jag har inte kommit ner från himlen för att göra min vilja utan hans vilja som har sänt mig. Och detta är hans vilja som har sänt mig att jag inte skall förlora någon enda av alla dem som han har gett mig, utan att jag skall låta dem uppstå på den yttersta dagen. Ty detta är min Faders vilja, att var och en som ser Sonen och tror på honom skall ha evigt liv, och jag skall låta honom uppstå på den yttersta dagen.”**¹⁷ Genom tron ser vi Jesus, det är genom tron som vi har kommit till Honom. Utan trons ögon skulle vi inte se Honom så som Han är, nämligen som vår Frälsare. Utan tro skulle vi inte kunna ta emot Honom, komma till Honom. Vi är frälsta genom tron allena, inte på grund av våra egna gärningar, inte på grund av något som vi själv har gjort. Frälsningen och tron är Guds gåvor¹⁸.

Jesus säger: **”Amen, amen säger jag er: Den som hör mitt ord och tror på honom som har sänt mig, han har evigt liv och kommer inte under domen utan har övergått från döden till livet.”** (v.24) Genom tron blir vi fria från domen, den domen som annars skulle fördöma oss till den eviga fördömsen. Det är alltså genom tron – och genom tron *allena*, d.v.s. *endast* genom tron – som vi blir rättfärdigförklarade, friförklarade. Jesus sade ju att den som **”tror på honom som har sänt mig, han har evigt liv”** (v.24). Men Han sade något mer. Han sade: **”Den som hör mitt ord och tror på honom som har sänt mig”** (v.24). Jesu ord är livgivande ord. Guds ord, närmare sagt evangeliet, **”är en Guds kraft som frälser var och en som tror”**¹⁹.

I texten talar Jesus om två slags uppståndelse. Först säger Han: **”Amen, amen säger jag er: Den stund kommer, ja, den är nu inne, när de döda skall höra Guds Sons röst, och de som hör den skall få liv.”** (v.25) Denna ”första uppståndelse” är en uppståndelse från den andliga döden till det andliga livet och händer alltså på den stund då den andligt döde hör Guds Sons röst, nämligen

¹¹ Upp. 1:18b.

¹² Upp. 3:7.

¹³ 1 Joh. 3:8b.

¹⁴ Den athanasiska trosbekännelsen. Konkordieboken. De tre huvudsymbola, Den athanasiska trosbekännelsen, #3. Internet: 2009-09-27: <<http://www.logosmappen.net/bekskrifter/huvudsymb.html>>.

¹⁵ Joh. 10:30.

¹⁶ Gudomens tredje person, den Helige Ande är också en egen person och har Sin egen vilja (1 Kor. 12:11).

¹⁷ Joh. 6:37-40.

¹⁸ Ef. 2:8-9.

¹⁹ Rom. 1:16.

evangeliet, och kommer till tro.²⁰ I dopet är Sonens röst förenad med vattnet och på så sätt blir dopet **”ett bad till ny födelse och förnyelse i den Helige Ande”**²¹. Guds Sons röst ljuder i ordet och sakramenten. **”Ni är ju födda på nytt,”** – skriver aposteln Petrus – **”inte av en förgänglig säd, utan genom en oförgänglig, genom Guds levande ord som består.”**²²

Det är viktigt att vi predikar och vittnar om den korsfäste och uppståndne Frälsaren. I evangeliet ljuder Guds Sons röst som har makten att uppväcka de andligt döda människorna till det sanna livet. Det är endast genom tron som vi får rätt insikt om Gud. Utan Jesus finns ingen frälsning. Han säger: **”Inte heller dömer Fadern någon, utan hela domen har han överlämnat åt Sonen, för att alla skall ära Sonen liksom de ärar Fadern. Den som inte ärar Sonen ärar inte heller Fadern, som har sänt honom.”** (vv.22-23)

Det är inte vilken tro som helst som frälser, inte alla slags tro gör människan salig. Jesus är Frälsaren och endast tron som griper tag på Honom är frälsande eller saliggörande tro. Jesus Kristus blev en människa. Han är sann Gud och sann människa. Därför kallas Han också för Människosonen. Jesus säger att Fadern **”har gett honom makt att hålla dom, eftersom han är Människoson.”** (v.27) Guds inbjudan till det eviga livet erbjuds åt alla genom evangeliet, men inte alla kommer till tro. En människa kan avfärda evangeliet, förkasta Guds Sons röst när den kallar henne till omvändelse. Men den dagen kommer då ingen kan ignorera Hans röst och avfärda Honom.

”Förvåna er inte över detta,” – säger Jesus – **”ty den stund kommer, då alla som är i gravarna skall höra hans röst och gå ut ur dem. De som har gjort gott skall uppstå till liv, och de som har gjort ont skall uppstå till dom.”** (vv.28-29) Här talar Kristus om den andra sortens uppståndelse, nämligen om den kroppsliga uppståndelsen. Den första var den andliga uppståndelsen och endast de är delaktiga av den som hörde Guds Sons ord och trodde på Honom som hade sänt honom (v.24). **”Den som tror på mig skall leva om han än dör,”** – har Frälsaren sagt – **”och var och en som lever och tror på mig skall aldrig någonsin dö.”**²³ När en kristen dör så blir hennes själ och kropp separerade. Men egentligen så dör hon inte. Hennes själ går till himlen och lever där tills den yttersta dagen randas och det är dags för den yttersta domen. De troende är inte under domen och därför blir den yttersta dagen en glädjens dag, en dag då de insomnade troendes kroppar och själar återförenas och även vi som tror på Jesus men inte har hunnit dö kommer att **”uppstå till liv”** (v.29), till det eviga livet. **”Vi skall inte alla insomna,”** – skriver Paulus – **”men vi skall alla förvandlas, i ett nu, på ett ögonblick, vid den sista basunens ljud. Ty basunen skall ljuda och de döda skall uppstå odödliga, och vi skall förvandlas. Ty detta förgängliga måste kläs i oförgänglighet och detta dödliga kläs i odödlighet.”**²⁴ Man kan säga att de utvalda går igenom två uppståndelsen: den andliga och den kroppsliga. Men så är inte fallet med de icketroende.

De otroende kommer att vara med på den kroppsliga uppståndelsen, ty Herren har sagt: **”ty den stund kommer, då alla som är i gravarna skall höra hans röst och gå ut ur dem.”** (v.28) Herren säger *alla* och då betyder det alla. Men de otroende uppstår inte till liv utan **”de som har gjort ont skall uppstå till dom”** (v.29). De har inte varit delaktiga av den första uppståndelsen då de dog och efter döden är det för sent. Bibeln säger: **”det är bestämt om människan att hon en gång skall dö och sedan dömas”**²⁵. Denna individuella dom inträffar på dödens stund och blir offentligt

²⁰ Kol. 3:1: **”Då ni alltså har uppstått med Kristus, sök då det som är där ovan, där Kristus sitter på Guds högra sida.”** Paulus använder också begreppet uppstått eller uppståndelse i två bemärkelser. Här talar han om den första uppståndelsen, nämligen uppståndelsen till det andliga livet genom tron.

²¹ Tit. 3:5b. Jmf. med Jesu ord i Joh. 3:5: **”Jesus svarade: ”Amen, amen säger jag dig: Den som inte blir född av vatten och Ande kan inte komma in i Guds rike.”**

²² 1 Petr. 1:23.

²³ Joh. 11:25b-26a.

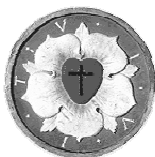
²⁴ 1 Kor. 15:51-53.

²⁵ Hebr. 9:27.

manifesterad på yttersta dagen framför hela mänskligheten, Gud och änglarna, när hon uppstår till dom och blir kastad med kropp och själ ”i sjön som brinner av eld och svavel. Detta är den andra döden.”²⁶

De troende kommer inte att uppleva ”den andra döden” för Herrens ord är sant: ”**Den som hör mitt ord och tror på honom som har sänt mig, han har evigt liv och kommer inte under domen utan har övergått från döden till livet.**” (v.24) Genom dopet och tron har vi iklätt Kristus och fått ta emot Hans rättfärdighet. Han har tagit på sig våra synder och skulder. Han har blivit dömd i vårt ställe och lidit vårt straff på Golgatas kors. Därför är vi fria! För Kristi skull får vi leva. Vi får leva i frid med Gud och vi får leva med fritt samvete. Vi lägger vårt hopp på Honom. Han är vårt liv. Gud har förlåtit och förlåter oss alla synder för Jesu skull. Må Herren välsigna oss och bevara oss nu och alltid.

*Amen.*²⁷

Pastor Jan-Erik Tiri

jetiri@yahoo.se

www.lutherdom.se

²⁶ Upp. 21:8.

²⁷ 1953 ord.